

Hemen servis edilmek üzere

Türkiye: Transeksüellere Yönelik Şiddeti Durdurun

Cinayetler, devlet korumasının yetersizliğini gösteriyor

(Ankara, 22 Şubat 2010) – Türkiyeli ve uluslararası insan hakları örgütleri, Türkiye’deki hükümet yetkililerine gönderilen [mektupta](#), Türkiye’de son iki hafta içerisinde iki transeksüel kadının öldürülmesinin, devam eden şiddet olaylarına karşı hükümetin yetersiz kaldığını ortaya çıkarmakta olduğunu belirttiler.

Örgütler Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti’ne, ayrımcılık karşıtı bir koruma sağlayarak, önyargı ve nefret ile mücadele programları oluşturarak ve polisin dezavantajlı grupları taciz etmesine müsaade eden kanunları gözden geçirerek transeksüelleri şiddet eylemlerine karşı risk altında bırakan koşulları tespit etmesi ve düzeltmesi çağrısında bulundu.

Çağrı, Pembe Hayat Derneği, İnsan Hakları İzleme Örgütü (HRW), Uluslararası Gey, Lezbiyen, Biseksüel, Transgender, Intersex Derneği Avrupa Birimi (ILGA-Europe) ve Uluslararası Gey ve Lezbiyen İnsan Hakları Komisyonu (IGLHRC) tarafından yapıldı.

“Koruma, soruşturmaktan fazlası demektir; koruma devam eden cinayetleri durdurmak demektir” diyen İnsan Hakları İzleme Örgütü Lezbiyen, Gey, Biseksüel, Transgender Hakları Programı araştırmacısı Juliana Cano Nieto, sözlerini şöyle sürdürdü: “Hükümet transeksüellerin haklarını onaylayan ve güvenliklerini garanti altına alan somut adımlar atmadıkça, Türkiye’deki transeksüeller korku içinde yaşamaya devam edecektir.”

2008 Kasım’ından bu yana Ankara ve İstanbul’da öldürülen transseksüel kadın sayısı en az sekizdir. 16 Şubat 2009’da, İstanbul-Fatih’te Fevzi Yener kimlik isimli Aycan Yener on yedi defa bıçaklanarak, boğazı kesildi. Saldırganlar aynı zamanda Yener’in ev arkadaşı Seyhan Özmemiş’i (32) de bıçaklayarak yaraladılar. Türkiye medyasına göre, görgü tanıkları o sırada olay mahallinden kaçan üç kişiyi gördüklerini söylediler; ancak henüz kimse yakalanamadı.

8 Şubat 2010’da bazı saldırganlar, 35 yaşında bir transeksüel kadın olan Derya Y.’yi, Antalya’nın Altındağ Mahallesi’nde bıçaklayarak öldürdü. Polis Derya Y.’yi vücudu ve yüzünde birçok bıçak darbesi ve boğazı kesilmiş halde yatak odasında buldu.

Transeksüel kadınların hedef seçilerek öldürülmesi, Türkiye’deki lezbiyen, gey, biseksüel ve transeksüel bireylere yönelik gerçekleştirilen daha geniş bir şiddet örgüsünün sadece bir bölümünü oluşturmaktadır. Türkiye’deki medyaya göre 28 Ocak 2010’da, arkadaşları 56 yaşındaki eşcinsel erkek Şinasi Halimoğlu’nu sırtı ve boynuna birçok bıçak darbesi almış şekilde yatağında çıplak bir halde ölü buldular.

Cinayetler sonrası, polis bu suçları soruşturmak ve çözmek için çaba harcamaktadır. Önceki iki olayda, zanlılar yakalanmış, yargılanmış ve ömür boyu hapis cezasına çarptırılmıştır; diğer iki olayda ise zanlıların dava öncesi tutukluluk halleri devam etmektedir. Kalan cinayetler ile ilgili olarak ise polis soruşturması devam etmektedir. Buna rağmen örgütler, özellikle gelecekte yaşanması muhtemel transeksüellere yönelik cinayetlerle ilgili, Türkiyeli lezbiyen, gey, biseksüel ve transeksüelleri korumak için pek bir çabanın olmadığını belirttiler.

Çağrı mektubunda, örgütler Türkiye’deki yetkililere şu önerilerde bulundular:

- Cinsel yönelim ve cinsiyet kimliğini de yasal koruma altına alan ayrımcılık karşıtı yasaların yürürlüğe konması;
- Genel suç istatistiklerinde, Lezbiyen, Gey, Biseksüel ve Transeksüel bireylere yönelik, şiddet ile ilgili verilerinin ayırt edici şekilde gösterilmesi;
- Lezbiyen, Gey, Biseksüel ve Transeksüel haklarını savunan gruplar ile polis arasında uyumlu bir iletişimin oluşturulması.

“Transeksüeller de dahil olmak üzere Türkiye’deki bütün vatandaşlar, ölüm ve cezalandırma korkusundan uzak bir şekilde yaşama hakkı da dahil olmak üzere temel haklara sahiptirler” diyen Uluslararası Gey ve Lezbiyen İnsan Hakları Komisyonu Ortadoğu ve Kuzey Afrika Programı Koordinatörü Hossein Alizadeh, sözlerini şöyle sürdürdü: “Homofobik ve transfobik cinayetler durmalı, bunun için Türkiye Hükümeti’nin hemen şimdi transeksüel bireyleri korumak için somut adımlar atması gerekmektedir.”

Avrupalı kurumlar, Avrupa Konseyi üyesi Türkiye ve diğer üyelere, lezbiyen, gey, biseksüel ve transeksüel bireyleri şiddetten korumaları çağrısında bulunmuştur. Türkiye’nin üye olmak için çaba harcadığı Avrupa Birliği, bu ay içerisinde Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti’ne lezbiyen, gey, biseksüel ve transeksüeller de dahil olmak üzere bütün azınlıkları koruması yönünde uyarıda bulunan ilerleme raporunu kabul etti. Benzer şekilde, Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiseri Thomas Hammarberg 2009’da, bütün üye devletlere, transeksüelleri, kendilerine yönelik saldırı ve şiddet olaylarına karşı koruyacak gerekli mevzuatı oluşturmaları çağrısında bulunmuştur.

“Türkiye Hükümeti, transeksüellere yönelik cinayetleri durdurmak için gerekli önlemleri almak noktasında, Pembe Hayat ve diğer LGBT örgütlerinin taleplerini görmezden gelmemelidir,” diyen Pembe Hayat Derneği üyesi Kemal Ördek, sözlerini şöyle sürdürdü: “Anayasa ve Ceza Kanunu eşitlik ve ayrımcılık karşıtlığı ilkesini garanti altına almalıdır. Hükümet de, transeksüellere yönelik gerçekleştirilen nefret cinayetlerini ve cinsel yönelim ve cinsiyet kimliğine dayalı şiddeti durduracak önlemler almalıdır.”

İnsan hakları örgütleri, polisin Türkiye’de uzun yıllardır görevini kötüye kullanması üzerinden gerçekleşen olayları, devlet personeli ve özel kişilerin cinsel yönelim ve cinsiyet kimliği temelli gerçekleştirdikleri şiddet olayları da dahil olmak üzere [belgelemiştir](#). İnsan Hakları İzleme Örgütü (HRW), İstanbul’da [lezbiyen, gey, biseksüel, transeksüel bireylere yönelik şiddet](#) ve transeksüellere yönelik taciz ve kötü muamele de dahil olmak üzere [polis şiddeti](#) üzerine bir rapor yayımlamıştır.

ILGA-Avrupa, Türkiye’nin lezbiyen, gey, biseksüel ve transeksüel bireylere yönelik Avrupa düzeyinde ve uluslararası insan hakları yükümlülükleri açısından uyumunu değerlendirmek, LGBT’lerin karşılaştıkları şiddet, ayrımcılık ve diğer engelleri belgelemek için Nisan ayında Türkiye’yi ziyaret edecek. Örgüt, yetkililerden Türkiyeli lezbiyen, gey, biseksüel ve transeksüellerin insan hakları noktasındaki kaygılarına cevap verebilecek önerilen önlemleri tartışmasını talep etti.

“Türkiye, lezbiyen, gey, biseksüel ve transeksüellere yönelik sürekli bir nefret ve şiddete tanık olmaktadır,” diyen ILGA-Avrupa’nın transeksüel eşitliğinden sorumlu Kıdemli Politika Yöneticisi Silvan Agius, sözlerini şöyle sürdürdü: “Türkiye Hükümeti’nin cevabı, bir yandan LGBT’lere yönelik yoğun damgalanma, toplumsal dışlanma, fakirlik ile; diğer yanda nefret ve şiddeti yaratan toplumsal cinsiyet stereotipleriyle başa çıkarak problemlerin kökenine odaklanmalıdır.”

Daha fazla bilgi için, lütfen iletişime geçiniz:

Ankara'da Kemal Ördök (İngilizce, Türkçe), Pembe Hayat LGBTT Dayanışma Derneği,
Telefon: +90 554 465 57 29

Brüksel'de Juris Lavrikovs (İngilizce, Rusça, Litvanyaca), ILGA-Avrupa, Telefon: +32 2 609
54 16

New York'ta Juliana Cano Nieto (İngilizce, İspanyolca), İnsan Hakları İzleme Örgütü,
Telefon: +1 212 216 1233

New York'ta Hossein Alizadeh (İngilizce, Farsça), Uluslararası Gey ve Lezbiyen İnsan
Hakları Komisyonu, Telefon: +1 212 430 6016